

Դանիել Վարուժան

Վանատուր

... Ամենաբեր նորոց պտղոց տօնից
հյուրընկալ դիցն Վանատրի.
ԱԳԱԹԱՆԳԵՂՈՍ

Նըստած պարարտ եգիդ վրա, ո՛ր Վանատուր,
Մեկ ծագեն մյուսը կանցնիս
Հայրենական դաշտերուն:
Մեռա՛ն բոլոր մեծ աստվածները, իրենց
Բագիններուն վըրա մամուռը կ'աճի:
Անմահ եղար դո՛ւն միայն
Նըման հողին և կըրակին, ու նըման
Օվկիանոսի աղերուն:
Ուսերուդ հիր պատմուճանեն դեռ կու գա
Գինիի հոտն Ամանորի տոներուն:
Հակառակ այնքա՛ն դարերու ավերին՝
Բիբերըդ դեռ զըվարթություն կը բըղխեն.
Ու կենեղուտ դենքիդ վրա
Արբեցողի կարմիր ծիծաղն է ծեփված:
Ու երբ պարարտ եգիդ վըրա կ'այցելես,
Ծաղկամիսեն Միգաբեր,
Անեզրությունն հայրենական դաշտերուն՝
Կ'հոսի ալի՛քը կյանքին
Ակոսներեն հայրենակա՛ն դաշտերուն:

Ահա գարունն ու գարթումներն իր առույգ.
Հիրիկներո՛վ պըսակվե, ո՛ր Վանատուր,
Ճամբուղ վրա ճառագայթներ կը հոսին
Երակներո՛ւղ պես գեղուն.
Եվ կը թաղվին կանանչին մեջ ցողաթուրմ
Բոլոր քարերն ըսպիտակ:
Կըտուրներեն գեղջկական
Կը բարձրանա ծուխը, խունկի պես խաղաղ:
Թող ես վարդով և ուլունքով գեղաշար
Քառամանյարս կախեն
Պարանոցեն քու եզիդ,
Հըլու եզիդ՝ որ դարձած՝
Մերթ կը լիզե բոպիկ ոտքերդ Աստվածի:
Օ՛, իր պոչյուր գերագոր, որ ահա
Քարանձավե քարանձավ
Կ'արթընցընե թըմրած օձերն ու արջերն,
Ու խաղաղ կյանքն արևուն տակ կը պոռթկա:
Ատղերը մեղը՛ր կը ծորեն երկընթեն
Նայաղներու սափորներուն մեջ մարամար
Արշալուսված աղբյուրներուն եզերքին
Աղավնիներ կը լոզնան
Իրենց կտուցեն մարգարիտներ սրբակելով:
Ծիծաղե՛, ո՛ր Վանատուր,
Քու հեթանոս ծիծաղներովը վըճիտ,
Ջի բընությունն արթընցա՛վ իր քողերեն.
Ջի Բերկրությունն, արգասավոր և անհուն,
Օղին մեջեն կ'անցնի կ'երթա, նըման
Մեծ կարապի մը վայրի,
Քու հաղթանա՛կըդ կ'երգե:

Ահա ամառն ու իր անդերը խարտյաշ.
Որաներո՛վ պըսակվե, ո՛ր Վանատուր:

Պրճեղներուն տակ եգիդ
Մատղաշ ցորյանն անտառացավ. այժըմ իր
Ծովերուն մեջ՝ ոսկյա լոգանքըդ ըրե՛:
Թուփերուն տակ ծաղկահեղց
Բույներն են լի՛ օրհնությամբ,
Եվ արտույտին երգն արևն՛ն մեզ կու գա:
Քու արգավանդ անույշ շունչդ է՝ որ կ'անցնի
Դալարավետ բըլուրներուն կողն ի վար:
Երդիքին վրա քընացող

Գեղջուկին աչքն ա՛լ կը բանա՝ Արշալույսն,
Եվ կը փակե՛ Լուսնկան:
Հյուղերն են լի համեմներու բույրերով,
Ավերակներն իսկ մոխրապատ՝ են գեղուն
Եղիճներու, մոլոշներու հունձքերով:
Ուտենիին տակ, Վանատո՛ւր, կը գոհեմ
Նոխազը, քեզ նըվիրված,
Քամակին վրա՝ ակոսի պես կը ճեղքվին.
Նոխա՛զն որ միշտ կը կըրծեր
Սուրբ շերտափակն այգիիդ:
Արյո՛ւն խըմն ու մի՛ս կեր, ո՛ր Վանատուր,
Քու հինօրյա խըրախներովդ հեթանոս,
Զի հասկաթուտ ցորյանին մեջ փայլակող
Գերանդիներ քե՛զ կ'երգեն:

Ահա աշունն ու արյուններն իր հուռթի.
Որթատունկո՛վ պըսակվե, ո՛ր Վանատուր:
Նիզակըդ ա՛ն, որուն վըրա ոլորուն
Բարունակներ կը ծաղկին.
Թող ես եգիդ եղջյուներն
Ողկույզներո՛վ գարդարեմ:
Մըրգածատերն, հըղի կընոջ մը նըման,
Կ'հևան իրենց բեռին տակ.

Բուներն համակ կրպշուն են քա՛ղցրը հույզով.
Կորիզն ամեն պըտուղի
Քու սերմովդ է պընդացած.
Եվ քու եզիդ շողիքով
Օծված է հողը բեղուն:
Ամբարներն ողջ՝ խաղաղությամբ կը լեցվին,
Եվ կարասներ՝ ցընծությամբ...
Թող, թեղերուն մեջ, ուտե եզրդ գարի՛ն
Աստղերու պես: Իսկ դուն, Աստվածըդ գըվարթ,
Աստվածըդ գեր, վարդերես,
Ա՛ն դաշխուրանդ, ըմպե՛ այրունը աշնան:
Աղբյուրին քով ես քեզի
Մատըովակեն թող գինի՛,
Մատըովակեն թող բոցե՛ր,
Ծիծաղե՛, ո՛ւ Վանատուր,
Ո՛ւ Վանատուր, կաքավե՛.
Զի այգիեն տերևաթափ՝ կ'երևան
Հավերժհարսերն, երկայնքն ի վեր ցանկերուն,
Եվ աղջիկներ, նուր լեցուցած գոգերնին,
Դեպի մեհանըդ կ'երթան.
Զի դու անմահ ես՝ դիքերեն վերջ մեռած՝
Օվկիաններու աղին պես,
Զի տաղտկալի ձըմբան մեջ,
Հայրենական օճախներուն քով խաղաղ,
Ամեն կիթառ քե՛զ կ'երգե: